

Seat No. : _____

ML-203

May-2025

B.Com., Sem.-IV

104 : Economics

(International Trade)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

(2) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારના તુલનાત્મક ખર્ચના સિદ્ધાંતની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો. 14
અથવા
1. હેક્સર-ઓહલીનનો સાધન પ્રમાણ તફાવતનો સિદ્ધાંત સમજાવો. 14
2. વેપારની શરતો એટલે શું ? વેપારની શરતોને અસર કરતાં પરિબલો જણાવો. 14
અથવા
2. દરખાસ્ત રેખા એટલે શું ? દરખાસ્ત રેખાઓની મદદથી વેપારની શરતોનું નિર્ધારણ સમજાવો. 14
3. વિનિમયદર નિર્ધારણ અંગે સમખરીદશક્તિનો સિદ્ધાંત ટીકાત્મક ઢબે ચર્ચો. 14
અથવા
3. સંરક્ષણ એટલે શું ? સંરક્ષણની બાળ ઉદ્યોગની દલીલ ચર્ચો. 14
4. આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાંભંડોળના ઉદ્દેશો અને કાર્યો ચર્ચો. 14
અથવા
4. વિશ્વ વેપાર સંગઠન એટલે શું ? W.T.O.ના હેતુઓ અને કાર્યોની ચર્ચા કરો. 14
5. નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર લખો : (કોઈપણ સાત) 14
(1) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપાર શા માટે ઉદ્ભવે છે ?
(a) વિશિષ્ટીકરણ (b) સીમિત સાધનો
(c) અસીમિત માનવ જરૂરિયાતો (d) ટેકનિકલ પ્રગતિ

- (2) નિરપેક્ષ ખર્ચલાભનો સિદ્ધાંત રજૂ કરનાર અર્થશાસ્ત્રી....
- (a) એડમ સ્મિથ (b) રિકાર્ડો
(c) માર્શલ (d) જે.એસ. મિલ
- (3) કુલ વસ્તુ વિનિમયની શરતોનો ખ્યાલ કોણે વિકસાવ્યો ?
- (a) ટાઉસિંગ (b) માર્શલ
(c) હામ (d) ચેમ્બરલિન
- (4) કયું પરિબળ વેપારની શરતોને પ્રભાવિત કરતું નથી ?
- (a) રાજકીય સંબંધો (b) આયાત
(c) જકાત (d) અવમૂલ્યન
- (5) મુક્ત વેપારને લીધે ગ્રાહકોનું કલ્યાણ
- (a) ઘટે છે. (b) વધે છે.
(c) સ્થિર રહે છે. (d) અનિશ્ચિત છે.
- (6) નીચેનામાંથી કયા પ્રકારની બેકારી દૂર કરવા માટે સંરક્ષણ નીતિ અસરકારક છે ?
- (a) કાયમી (b) કામચલાઉ
(c) ઋતુગત (d) શિક્ષિત
- (7) વિનિમયદર વધે ત્યારે વિદેશી ચલણની કિંમત
- (a) ઘટે છે. (b) વધે છે.
(c) સ્થિર રહે છે. (d) એકપાણ નહિ
- (8) આવક વેપારની શરતોનો ખ્યાલ કયા અર્થશાસ્ત્રીએ આપ્યો ?
- (a) વાઈનર (b) માર્શલ
(c) ટાઉસિંગ (d) પ્રો. ડોરા
- (9) નાણાંભંડોળ કેવા પ્રકારની લોન આપે છે ?
- (a) લાંબાગાળાની (b) મધ્યમગાળાની
(c) ટૂંકાગાળાની (d) અચોક્કસ મુદતની
- (10) વિશ્વબેંક ક્યારે અસ્તિત્વમાં આવી ?
- (a) ડિસેમ્બર, 1945 (b) ડિસેમ્બર, 1946
(c) ડિસેમ્બર, 1944 (d) ડિસેમ્બર, 1947
- (11) W.T.O.ની રચના ક્યારે થઈ ?
- (a) 1 જાન્યુ., 1955 (b) 1 જાન્યુ., 1975
(c) 1 જાન્યુ., 1995 (d) 1 જાન્યુ., 2001
- (12) આંતરરાષ્ટ્રીય વેપારનો પ્રશિષ્ટ સિદ્ધાંત મુખ્યત્વે સંબંધ ધરાવે છે.
- (a) વેપારનું માળખું (b) વેપારની શરતો
(c) વેપારનો ગેરલાભ (d) વેપારથી થતો લાભ

Seat No. : _____

ML-203

May-2025

B.Com., Sem.-IV

104 : Economics

(International Trade)

(New)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions : (1) Figures to the right indicate marks.

(2) All questions carry equal marks.

1. Critically discuss the comparative cost theory of International Trade. 14

OR

1. Explain Hacker-Ohlin's principle of instrumental proportion difference. 14

2. What are the terms of trade ? State the factors affecting the terms of trade. 14

OR

2. What is a offer curve ? Explain the determination of trading conditions using offer curve. 14

3. Critically discuss the principle of purchasing power parity in exchange rate determination. 14

OR

3. What is Protection ? Discuss the arguments for infant industry of protection. 14

4. Discuss objectives and functions of International Monetary Fund. 14

OR

4. What is World Trade Organization ? Discuss the objectives and functions of W.T.O. 14

5. Choose the correct option from the options given below and write the following :
(Any Seven) 14

(1) Why does international trade arise ?

(a) Specification

(b) Limited equipments

(c) Unlimited human needs

(d) Technical progress

- (2) Economist who introduced the theory of absolute cost benefit....
- (a) Adam Smith (b) Ricardo
(c) Marshall (d) J.S. Mill
- (3) Who developed the concept of total terms of exchange ?
- (a) Towsing (b) Marshall
(c) Ham (d) Chamberlin
- (4) Which factor does not affect the terms of trade ?
- (a) Political relations (b) Import
(c) Export (d) Depreciation
- (5) Consumer welfare due to free trade
- (a) decreases (b) increases
(c) remains constant (d) is uncertain
- (6) Protection policy is effective in reducing which of the following types of unemployment ?
- (a) Permanent (b) Temporary
(c) Seasonal (d) educated
- (7) When the exchange rate rises, the value of a foreign currency
- (a) decreases (b) increases
(c) remains constant (d) None
- (8) Which economist gave the concept of income terms of trade ?
- (a) Wiener (b) Marshall
(c) Towsing (d) Pro. Dora
- (9) What kind of loans does the financial fund give ?
- (a) Long term (b) Medium term
(c) Short term (d) Of indefinite duration
- (10) When was the World Bank established ?
- (a) December, 1945 (b) December, 1946
(c) December, 1944 (d) December, 1947
- (11) When was W.T.O established ?
- (a) 1st January, 1955 (b) 1st January, 1975
(c) 1st January, 1995 (d) 1st January, 2001
- (12) The well-known principle of international trade is primarily concerned with
- (a) Structure of trade (b) Terms of trade
(c) Disadvantage of trade (d) Gain from trade

Seat No. : _____

ML-203

May-2025

B.Com., Sem.-IV

104 : Economics

(International Economics and Public Finance-02)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) જમાણી બાજુ દર્શાવેલ અંક ગુણ સૂચવે છે.

(2) દરેક પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. જાહેર અર્થવિધાનની વ્યાખ્યા આપો તેમજ જાહેર અર્થવિધાનનું કાર્યક્ષેત્ર વર્ણવો. 14
અથવા
1. અર્થતંત્રની નિષ્ફળતાના સંદર્ભમાં સરકારની કામગીરીનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
2. જાહેર ખર્ચ એટલે શું? ભારતમાં જાહેર ખર્ચ વધારવાના કારણો આપો. 14
અથવા
2. ઉત્પાદન, રોજગારી તેમજ આવકની વહેંચણી પર જાહેર ખર્ચની અસરો તપાસો. 14
3. કરવેરાનો આર્થિક વિકાસમાં ફાળો ટીકાત્મક રીતે સમજાવો. 14
અથવા
3. ખાદ્યપુરવણીનો ખ્યાલ સમજાવો તેમજ અર્થતંત્ર પર થતી તેની વિપરીત અસરો ચર્ચો. 14
4. પ્રત્યક્ષ કરની વ્યાખ્યા આપો. પ્રત્યક્ષ કરના ફાયદા-ગેરફાયદા સમજાવો. 14
અથવા
4. રોજગારી તેમજ આવકની વહેંચણી પર કરવેરાની અસરો તપાસો. 14
5. નીચે આપેલા પ્રશ્નોનો સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ઉત્તર આપો : (કોઈપણ સાત) 14
(1) નીચેનામાંથી કઈ વસ્તુ કે સેવાને ગુણકારી વસ્તુ કહી શકાય ?
(a) સિગારેટ (b) ચલચિત્ર
(c) હોસ્પિટલ (d) મધુશાલા

- (2) ભારતીય અર્થતંત્ર _____ છે.
- (a) મિશ્ર અર્થતંત્ર (b) મૂડીવાદી અર્થતંત્ર
(c) સમાજવાદી અર્થતંત્ર (d) એકપણ નહિ
- (3) નીચેનામાંથી કઈ વસ્તુ જાહેર વસ્તુ છે ?
- (a) કપડાં (b) કાર
(c) અનાજ (d) સંરક્ષણ
- (4) ભારે ઉદ્યોગ અને સિંચાઈ યોજનાઓનો ખર્ચ _____ છે.
- (a) ચાલુ ખર્ચ (b) મૂડી ખર્ચ
(c) બિન યોજનાકીય ખર્ચ (d) બિન વિકાસલક્ષી ખર્ચ
- (5) આરોગ્ય, શિક્ષણ અને સંશોધન પરનો ખર્ચ _____ છે.
- (a) ઉત્પાદક ખર્ચ (b) બિન ઉત્પાદક ખર્ચ
(c) ચાલુ ખર્ચ (d) મહેસૂલી ખર્ચ
- (6) જાહેર ખર્ચ પ્રગતિશીલ હોય તો આવકની અસમાનતા _____
- (a) વધે છે. (b) ઘટે છે.
(c) સ્થિર રહે છે. (d) એકપણ નહિ
- (7) કર ચૂકવણી _____ છે.
- (a) મરજિયાત (b) ફરજિયાત
(c) ગેરકાનૂની (d) વિલાંબિત
- (8) કરવેરાના કેટલા પ્રકારો છે ?
- (a) 2 (b) 3
(c) 4 (d) 5
- (9) ભારતમાં પરોક્ષ વેરા કરતાં પ્રત્યક્ષ વેરાનું પ્રમાણ _____ છે.
- (a) વધારે (b) સરખું
(c) ઓછું (d) સ્થિર
- (10) કયા કરવેરામાં કરવેરાનો બોજો વધે તેમ વ્યક્તિની આવક ઘટે છે ?
- (a) પ્રગતિશીલ કરવેરા (b) સપ્રમાણ કરવેરા
(c) હીયમાન કરવેરા (d) એકપણ નહિ
- (11) નીચેનામાંથી કરવેરાના કયા સિદ્ધાંતમાં સરકાર વેપાર તરીકે વર્તે છે ?
- (a) ન્યાયનો સિદ્ધાંત (b) લાભનો સિદ્ધાંત
(c) ક્ષમતાનો સિદ્ધાંત (d) એકપણ નહિ
- (12) વસ્તુલક્ષી અભિગમમાં કરદાન ક્ષમતા માપવાના કેટલા માપદંડ છે ?
- (a) બે (b) ત્રણ
(c) ચાર (d) પાંચ

Seat No. : _____

ML-203

May-2025

B.Com., Sem.-IV

104 : Economics

(International Economics and Public Finance-02)

(Old)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Figures to the right indicate marks.
(2) All questions carry equal marks.

1. Define Public finance and explain the scope of Public finance. 14

OR

1. Evaluate the performance of the government in the context of the failure of the economy. 14

2. What is public expenditure ? Give reasons for increasing public expenditure in India. 14

OR

2. Examine the effects of public expenditure on output, employment and income distribution. 14

3. Critically explain the contribution of taxation in economic development. 14

OR

3. Explain the concept of deficit and discuss its adverse effects on the economy. 14

4. Define direct tax. Explain the advantages and disadvantages of direct tax. 14

OR

4. Examine the effects of taxation on employment as well as income distribution. 14

5. Select the correct option from the following questions : (Any seven) 14

(1) Which of the following goods or services can be called quality goods ?

(a) Cigarette

(b) Movie

(c) Hospital

(d) Madhushala

- (2) Indian economy is ....
- (a) Mixed economy (b) Capitalist economy
(c) Socialist economy (d) None of these
- (3) Which of the following items is a public item ?
- (a) Clothes (b) Cars
(c) Grains (d) Defence
- (4) Expenditure on heavy industries and irrigation schemes is
- (a) Current Expenditure (b) Capital Expenditure
(c) Non-Plan Expenditure (d) Non-Development Expenditure
- (5) Expenditure on health, education and research is
- (a) Productive expenditure (b) Non-Productive expenditure
(c) Current expenditure (d) Revenue expenditure
- (6) If public expenditure is progressive, Income inequality
- (a) Increases (b) Decreases
(c) Remains constant (d) None of these
- (7) A tax payment is _____.
- (a) Optional (b) Compulsory
(c) Unlawful (d) Deferred
- (8) How many are types of taxation ?
- (a) 2 (b) 3
(c) 4 (d) 5
- (9) In India direct taxes to indirect taxes equation is _____.
- (a) More (b) Same
(c) Less (d) Constant
- (10) In which type of tax when tax burden increases as a person's income decreases ?
- (a) Progressive taxation (b) Proportional taxation
(c) Regressive taxation (d) None of these
- (11) In which of the following principles of taxation does the government act as a business ?
- (a) Principle of Justice (b) Benefit principle
(c) Capability principle (d) None of these
- (12) How many criteria are there to measure taxability in object oriented approach ?
- (a) Two (b) Three
(c) Four (d) Five